

LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADA

I–II GIMNAZIJOS / 9–10 KLASIŲ MOKINIAMS IŠ MOKYKLŲ TAUTINIŲ MAŽUMŲ MOKOMĄJA KALBA

--	--

Dalyvio kodas

Užduotims atlikti skiriama **2,5 valandos**

NURODYMAI

- Pasitikrinkite, ar užduoties sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kitokio aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite vykdytojui.
- Užsirašykite dalyvio kodą.
- Atsakymus rašykite jiems skirtoje vietoje. Bus vertinami tik tie atsakymai, kurie parašyti rašikliu įskaitomai, aiškiai, nepribraukyti.
- Koregavimo priemonėmis naudotis negalima.

VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Surinktų taškų suma		
		1 vertintojas	2 vertintojas	3 vertintojas
Testas	35			
Rašymas	32			
Taškų suma	67			

Vertinimo komisija:

_____ (parašas, vardas ir pavardė)

_____ (parašas, vardas ir pavardė)

_____ (parašas, vardas ir pavardė)

2024 m.

OLIMPIADOS UŽDUOTYS

TESTAS

1 užduotis. Iš kairėje pateiktų žodžių padarykite vieną tinkamą ir įrašykite jį į tekstą. Atvejis 0 – pavyzdys. (13 taškų)

(0) <i>Susitikti</i>	(0) <u><i>Susitikimas</i></u>	Čia rašo vertintojai
(1) priekaištas	Ne visi jos laišakai buvo tokie (1) _____.	___
(2) bendras, kursas	Skaitydamas tarsi jausdavau už nugaros besigrūdančius (2) _____, jie tarsi	___
(3) diena, rašyti	stveriojo laiškų lapus, kaip sykį yra stverioję jos paliktą (3) _____.	___
(4) nutrupėti	Blankios prisiminimų (4) _____ šmėkščiojo mano	___
(5) vaizduoti	(5) _____, kai bridau per gilų sniegą. Gūdžioje	___
(6) miškas	(6) _____ šen ten sumirksėdavo žiburėlis. Netrukus ant kalnelio	___
(7) šiaurė	pamačiau tvora aptvertą namą, (7) _____ lange degė rausva	___
(8) moteris	švieselė. Ji buvo kur kas (8) _____, drovesnė negu anksčiau – tai	___
(9) krūpt	pastebėjau iš karto: paraudo ir lyg (9) _____, išvydusi mane	___
(10) tarp, durys	(10) _____. Iškart pasakiau, jog užsukau trumpam. Prikandusi	___
(11) apačia	(11) _____ lūpą, ėmė kaisti virdulių,	___
(12) dėti	(12) _____ valgius.	___
(13) status, kampas	Apsižvalgiau po kambarį. Žvilgsnis nusliugė paveikslu, kabančiu ant sienos: tamsiai rudomis (13) _____ figūromis užgriozdinta erdvė,	___
	kvadratai, kubai, bet atpažinau iškart – Vilnius, Pilies gatvelė.	
	<i>Pagal Bronių Radzevičių</i>	

Taškai (13) _____

2 uždutis. Pagal nurodytus požymius apibūdinkite paryškintus žodžius, jei kurio nors požymio nėra, lentelėje rašykite brūkšnį (—). (4 taškai – 0,5 taško už tinkamai nurodytus požymius)

Vilniaus *Aguonų* gatvės gale **esančiame** skvere stovi 15 tonų rausvai pilkšvas **lietuviško** lauko riedulys, virtęs **pagrindiniu** sostinės katinu. Dekoratyvinė skulptūra „Katinas“ skirta rašytojos, dailininkės, keliautojos, visuomenės veikėjos Jurgos Ivanauskaitės atminimui **įamžinti**.

„Katinas – Vilniaus valkata, gyvenantis pats sau. Nors žmonės mano, **kad** jie katiną prisijaukina, iš tikrųjų katinai mus prisijaukina. **Šitam** katinui – mano kiemo katinų simboliui – vieta parinkta **neatsitiktinai**. Čia Ivanauskaitė gyveno dešimt metų, **sukūrė** daugumą svarbiausių savo kūrinių“, – kalbėjo „Katino“ autorė skulptorė Ksenija Jaroševaitė.

(Iš spaudos)

Žodis	Kalbos dalis / veiksm. forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Nuosaka	Laikas	Asmuo
<i>Aguonų</i>	<i>daiktav.</i>	<i>mot.</i>	<i>dgs.</i>	<i>K.</i>	—	—	—
esančiame							
lietuviško							
pagrindiniu							
įamžinti							
kad							
Šitam							
neatsitiktinai							
sukūrė							

Taškai (4) _____

3 uždutis. Paaiškinkite apačioje pateiktų sakinių skaitmenimis pažymėtų vietų skyrybą – „varnele“ (V) pažymėkite tinkamą atsakymą. (2 taškai)

Visada smagu išsirengti į kelionę,⁽¹⁾ iš kurios grįžtame pakylėti, daugiau sužinoję, praturtėję emociškai ir pailsėję. Merkinė,⁽²⁾ neabejotinai,⁽²⁾ yra viena iš tokių turiningų krypčių.

1 sakinio	Skiriama	2 sakinio
	Šalutinis prijungiamojo sakinio dėmuo	
	Pažyminiai po pažymimojo žodžio	
	Vienarūšės sakinio dalys	
	Įterpinys	
	Kreipinys	

Taškai (2) _____

4 uždutis. Lentelės kairėje pusėje pateiktos lietuvių autorių kūrinų ištraukos. Perskaitykite jas ir šalia nurodykite ištraukos autorių. Atvejis 0 – pavyzdys. (5 taškai)

Čia rašo
vertintojai

	Kūrinio ištrauka	Autorius
0	<i>Valdžia ne meile laikosi, o baime. Pamils vėliau, kada susiprotės, Kad aš buvau teišus ir kad nebuvo Nei kito kelio, nei kitokios meilės. Ką aš gavau? Aš nieko negavau. Aš Lietuvą lipdau po gabalėlį.</i>	<i>Justinas Marcinkevičius</i>
1	<i>Vidunaktyj teip tyku, – kad girdi, kaip jaunas Lapas arba žiedelis ant šakelių kraunas; Girdi, kaip šakom šnibžda medžių kalba šventa, Kaip žvaigždėlės plevena, gaili rasa krinta.</i>	
2	<i>Dubrauskui išvažiavus, tėvas dar ilgai vartė savo rankose lazda. Vartydamas pradėjo liūdnei šypsotis. Paskui pakėlė į mus savo akis ir netikėtai paklausė: – Ar žinot, vaikai, ką man šitoji lazda primena?</i>	
3	<i>Niekas tiek nežinojo pasakų, kiek senasis Lapinas; niekas taip gražiai nemokėjo papasakoti pramanytų dalykų, įtikinančiai sumeluoti kaip jisai. Suvedžiodavo dažnai ne tik vaikus, bet ir senus rimtus vyrus. Spjaudydavosi apgauti ir juokdavosi iš savęs, kad pasitikėjo žinomu melagiu, kad paklausė jo, o kitą kartą ima ir vėl klauso, patiki...</i>	
4	<i>O dukrai maža terūpėjo, ko tėvas nušvinta ar pražyla, į ją žiūrėdamas. Jai visas gyvenimas atrodė kaip linksma jaunystės išdaiga, o jos kiekviename žingsnyje juokėsi aštuoniolika nerūpestingų metų. Tai buvo viso Paudruvės kaimo pati smagiausia mergina, kuri savo skambiu juoku, linksmų akių gundančiais žvilgsniais ne vieną jaunikį buvo išvedusi iš proto ir ketino dar ne vieną išvesti.</i>	
5	<i>Nusibodo pagaliau saulei išdykaujančių krūmelių lankstymasis, ir įžambiai ji pakilo aukšty, virš krūmokšnių galvų. Bet ir taip dar ne visos kliūtys nugalėtos: dar viena didesnė, atkaklesnė, negu kitos – tai senasis bajoro Šimonio rūmų bokštas.</i>	

Taškai (5) _____

RAŠYMAS

Perskaitykite įvestį ir atlikite užduotį.

Mūsų visuomenė sunkiai priima kitokius asmenis, o neigiamos nuostatos išryškėja priklausomai nuo aktualijų. Skirstymas į **mes** – geri, tie **kiti** – blogi priklauso nuo šeimos ir visuomenės vertybių, mes esame į jas įvedami nuo mažumės. (*Milda Ališauskienė, sociologė*)

V. J. Kasdieniame gyvenime jums tenka įveikti daugiau sunkumų nei įprastiems žmonėms. Kaip jums pavyksta?

Janušas. Mes nenusiviliam tuo, kas nutinka. Mes stengiamės laikytis, žengti pirmyn ir gyventi, nesvarbu, kas ten buvo ir kas bus. (*Vanda Juknaitė. Tariamasis iš tamsos*)

Tolerancijos skatinimas yra pagrindinis socialinės atskirties mažinimo būdas. Smerkti kitokį nėra prigimtine žmogaus savybė. Tolerancija gali būti ugdoma, tačiau ne iš žodžių ir kalbų, o iš asmeninės patirties ir gyvų pavyzdžių. Priimti kitokį padeda suvokimas, kad kiekvienas iš mūsų apskritai yra skirtingas. (*Eugenijus Laurinaitis, psichoterapeutas*)

Parašykite **300 žodžių** rašinį, kuriame pasvarstykite, **ar mokame priimti kitokius**.

- Savo požiūrį atskleiskite remdamiesi įvestimi, literatūrine, kultūrine ar kita patirtimi.
- Sugalvokite patrauklų, rašinio pagrindinę mintį atitinkantį pavadinimą.

Sėkmės!

Pastabos:

- Perrašę rašinį į švarraštį, suskaičiuokite žodžius ir paraštėje **pažymėkite 300 žodžių ribą**.
- Jei parašėte mažiau, vis tiek suskaičiuokite žodžius ir nurodykite jų skaičių.